



Poraženci in zmagovalci "cerkvenih" poslov

Tomaž Modic

Ljubljana – Okoli 2,4 milijona evrov visoka izvršba, ki jo je bankrotirani Zvon Dva Holding pred dnevi vložil zoper prijateljsko podjetje I. J. Storitve, bo ob uspešni izterjavi le manjši obliž na globoke bančne rane, a obenem nehote razkriva naravo poslovanja ob obeh finančnih holdingov pod pokroviteljstvom Nadškofije Maribor.

Če so podrobnosti naslednjih večmilijonskih »cerkvenih« naložb v Argentini, BiH in predvsem na Hrvaškem začele prihajati na dan šele po razglašenem bankrotu januarja 2011, namreč podatkov o tej terjatvi ali vsaj njenem nastanku ni mogoče zaslediti v nobenem dokumentu, objavljenem za potrebe vseh delničarjev. Ker so v tančico skrivnosti odeti tudi številni drugi posli, je danes jasno le naslednje: nekaj deset tisoč malih delničarjev obeh holdingov je ob svoje premoženje, banke merijo izgube v desetinah milijonov evrov, s prodajo zastavljenih delnic in zasegom premoženja mariborski nadškofiji pa si še zdaleč ne bodo mogle povrniti posojenega denarja.

Zato pa usode malih delničarjev in (državnih) bank niso delili izbrani poslovni partnerji, s katerimi sta se cerkvena finančna holdinga še pred izbruhom finančne krize lotila vrste tveganih naložb. Čeprav so bili ti partnerji ponekod tudi 50-odstotni solastniki, pa sta glavno sredstev zagotavljala kar holdinga, toda ne z dokapitalizacijami (ki bi lahko porušile lastniška razmerja), ampak s posojili. Vsaj štiri tovrstne naložbe – Adria Invest, Akord, Bosinvest in Julius Fond – so do danes že propadle, pri slednjih dveh pa je v glavni vlogi nastopal mariborski poslovnež Leo Ivanjko.

Sodelovali pri Bavčarjevem naskoku na Petrol in financirali brezplačnike

Daleč najbolj so se v Zvonu Ena Holdingu opekli s sodelovanjem pri spodletelem prevzemu Petrola, ki ga je skušal leta 2007 pod taktirko Igor-

ja Bavčarja izvesti Istrabenz. Njihov sklad Julius Fond je namreč tedaj kupoval delnice Petrola po izjemno visokih cenah, ki so presegle 700 evrov (danes njihova borzna vrednost znaša okoli 200 evrov). Končni rezultat operacije, ki jo je vodil Ivanjko, financiral pa »cerkveni« holding, je visokih 40 milijonov evrov izgube, ki si jo je moral Zvon nato prevzeti nase.

Če je bil sklad skorajda v celoti v lasti Zvona, pa sta si z vplivnim Mariborčanom enakovredno delila lastništvo istoimenske družbe Julius Fond, ki je upravljala sklad. Čeprav je bila ta kot komplementar osebno odgovorna za njegove obveznosti, ki so znatno presegle sredstva, pa do »poračuna« ni prišlo. Sklad se je namreč iz dvojne družbe preoblikoval v normalno delniško družbo. Nato si ga je v januarju 2010 tudi pripojil, še prej pa izplačal **Simono Ivanjko** in druge male delničarje.

Ivanjko je sicer svoj 50-odstotni delež Juliusa Fonda, ki prek verige podjetij upravlja hrvaški Slavonski zatvoreni investicijski fond, že pred časom prodal. Več kot leto dni ga je držala Krekova družba, ki jo obvladujeta Certo in I.J. Storitve, pred tedni pa prodala ljubljanskemu podjetniku **Kristianu Novljanu**.

Na tapeti se je sklad Julius Fond ponovno znašel aprila lani, ko je Ivanjko pred komisijo, ki je preiskovala ozadje izdajanja brezplačnikov Ekspres in Slovenski tednik, povedal, da so enemu od izdajateljev dali več kratkoročnih posojil. Dolgoletni predsednik uprave Zvona **Simon Zdolšek** je medtem priznal, da je bil ravno Ivanjko tisti, ki si je prizadeval za odobritev teh posojil. Velja omeniti, da so Ivanjka v obdobju prve vlade **Janeza Janše** v gospodarskih krogih povezovali s člani mariborske družine Petek.

Še ena naložba, v katero se je Zvon podal z Ivanjkom, je Bosinvest. Ta upravlja sklad Bosfin, v katerega so bosanski državljani vlagali svoje certifikate. V letu 2008 je z dvema milijonoma evrov prišel do 55-odstotnega lastništva, vendarle je bil delež nazadnje vreden le 131 ti-

sočakov, saj so bosanske oblasti družbi zaradi ugotovljenih nepravilnosti odvzele licenco.

(Neuspešno) gradili hotelsko naselje, elitne vile in optično omrežje po Sloveniji

Za jami brez dna sta se izkazali tudi naložbi Sole Orto na Braču, pri katerem Zvon Ena Holding sodeluje s Savo, in Akord v Splitu, kjer je (bil) partner **Aleš Reisman**. V prvem primeru gre za projekt gradnje hotelskega naselja pri letovišču Sutivan, tako imenovano Kraljestvo oljk, v drugem pa gradnjo kompleksa obmorskih stanovanjskih vil v Opatici.

Kaj se dogaja s projektom Sole Orto, v katerega je Zvon vložil skupno okoli 20 milijonov evrov (polovica v obliki posojil), ni znano. Po bilancah hrvaškega podjetja sodeč pa se po aferi iz leta 2007, ko je hrvaška policija zaradi del na črno ovadila vodstvo družbe, ni kaj bistveno premaknilo. Zvonov 66-odstotni lastniški delež je po zadnjih cenitvah sicer vreden le 4,7 milijona evrov. Na drugi strani je delež v Akordu, za katerega je Zvon plačal 1,6 milijona evrov, samemu podjetju pa posodil 7,5 milijona evrov, brez vrednosti. Že konec leta 2010 je imelo namreč za več kot 16 milijonov evrov kratkoročnih dolgov, kapital pa je bil negativen. Ob tem poudarimo, da je Zvon izplačal Aleša Reismana že leta 2007, vendar mesto predsednika še danes zaseda **Vojteh Reisman**.

Izpostavimo tudi naložbo v vzpostavitev alternativnega telekomunikacijskega operaterja T2. Kot smo poročali, je Zvon Ena Holding v podjetje oziroma v potratno gradnjo lastnega optičnega omrežja od leta 2007 vložil skoraj 117 milijonov evrov, obenem pa jamčil za še enkrat toliko posojil, ki jih je najel T2. Ker je bančna pipica z izbruhom finančne krize presahnila, T2 pa je šel skozi prisilno poravnavo, so ga upniki celo razlastili. Gratel **Jurija Krča** je tako z vsega nekaj sto tisoč evri postal lastnik T2.

tomaz.modic@dnevnik.si

Pokopane tudi naložbe v Argentini, NLB z novo večmilijonsko izgubo

O skrivnostnih, danes že propadlih, »cerkvenih« naložbah v Argentini, kjer so pred leti kupili eno največjih tovarn za predelavo mesa in upravljalca enega od terminalov v pristanišču Mar del Plata, smo že obširneje poročali. Tudi o 7,4-milijonskem posojilu, ki ga je NLB dala uslužbencu Nadškofije Maribor oziroma njegovemu podjetju Forš, pri katerem je (verjetno) Zvon Ena Holding »parkiral« svoja po 25-odstotna deleža v družbah Frigorifico Sadowa in Elevadores Mar del Plata. Med solastniki argentinskih družb so bile tudi PSL Storitve (največji nedržavni lastnik Save). Kot je razvidno iz pred dnevi objavljenih letnih poročil Forša in PSL Storitve, pa sta obe argentinski družbi tudi uradno v stečaju. Ker ima Forš za manj kot štiri milijone evrov premoženja, poroštvo Zvona pa je ničvredno, za NLB ni več upanja, da bo dobila posojen denar v celoti nazaj.



Med drugim večji delničarji Vegrada in Save

Če na deset tisoč malih delničarjev Zvona Dva Holdinga v slabih osmih letih obstoja družbe ni bilo deležnih niti evra dividend, pa je ta našla sredstva za nakupe vrste naložb, zlasti pa za posojila »sestrski« družbi. Zvon Ena Holding, ki je na drugi strani vse do leta 2009 izplačeval dividende, ji je namreč iz naslova posojil in neplačane kupnine za delež v T2 ostal dolžan več kot 178 milijonov evrov. V portfelju manjšega od obeh zvonov je bila sicer že od vsega začetka desetina Vegrada, s katerim so sodelovali pri razvpiti obnovi dvorca Betnava, danes pa je delež ničvreden. V letu 2009 so kupili tudi tretjino družbe PSL Storitve, največje nedržavne lastnice Save, vendar ni znano, ali je delež tudi danes v njihovi lasti. Poudarimo, da je Sava med drugim v preteklosti »držala« 10 odstotkov Zvona Dva Holdinga, ki jih je leta 2009 prodala Zvonu Ena Holdingu. Velja omeniti tudi skrivnostno naložbo v Adrio Invest, v katero so se leta 2007 podali s podjetjem IN-Naložbe **Marjana Kebeta**. Kaj se je nato dogajalo z njo, iz javno dostopnih podatkov ni razvidno, le da so Kebeta decembra 2010 izplačali. Kot je razkril spletni portal Požareport, pa so IN-Naložbe leto pred tem predsedniku uprave Zvona Ena Holdinga **Simonu Zdolšku** posodile četrto milijona evrov.

Še manj informacij so vodilni v cerkvenih finančnih holdingih delili z delničarji glede večmilijonskih poroštev povezanim in drugim družbam. Nista bila namreč le poroka drug drugemu za posojila, ki sta jih najela pri (državnih) bankah, ampak sta jamčila za posojila podjetij I.J. Nasveti (1,2 milijona evrov), ki je v stečaju, Tabin (1,8 milijona evrov), L in G Inženiring (1,6 milijonov evrov), Minera PB & ZN (dva milijona evrov), katere lastništvo se izgubi v Švici, in še nekaterih drugih.

Page: 19

Reach: 118000

Country: SLOVENIA

Size: 845 cm2

3 / 3



Cerkvena finančna holdinga v svojih »uspešnih« letih nista bila radodarna le s poroštvi, ampak sta se z izbranimi poslovnimi partnerji lotila vrste tveganih poslov, za katere sta glavnino sredstev zagotovila kar sama. Velik del skrivnostnih naložb je danes že propadel, večji od obeh Zvonov pa je vsaj dva posla izpeljal z vplivnim poslovnežem Leom Ivanjkom (na fotografiji njegova vila v središču Maribora).